

TARTALOM

SZERKESZTŐI ÜZENET	0. oldal
HAZAI AGRÁRGAZDASÁG	1. oldal
NEMZETKÖZI AGRÁRGAZDASÁG	7. oldal
STATISZTIKA	10. oldal
SZABÁLYOZÁSI, PÁLYÁZATI INFORMÁCIÓK	15. oldal
KIEMELT TÉMA	17. oldal

Szerkesztői üzenet

A jó tanács balladája

Francois Villon versének címével arra a helyzetre utalunk, hogy azon kedvező lehetőségek, amelyek jelenleg a mezőgazdasági termelők és élelmiszer-feldolgozók számára beruházásra, támogatásra, finanszírozásra adódnak, még nem minden esetben garantálják azt, hogy a vállalkozások vezetői meg is hozzák az ezek kihasználásával kapcsolatos döntéseket.

Ennek hátterében rendszerint a piaci jövőképpel, a munkaerő ellátottsággal, vagy éppen a támogatások középtávú elérhetőségével kapcsolatos bizonytalanságok állnak. Ekkor értékelődik fel az a finanszírozó, aki oda tud állni e kérdésekben az ügyfél mellé, és nem csak forrással, hanem tanáccsal is segíti a tájékozódásában, jövőképeinek kialakításában.

**Már a megerősítés
is nagy segítség
lehet**

Egyre gyakoribb, hogy ügyfeleink kérnek konzultációs lehetőséget a Takaréknál annak érdekében, hogy együtt építsük fel fejlesztési stratégiájukat. Tapasztalataink szerint az életképesség szempontjából kulcsfontosságú lehet, hogy a megfelelő helyen feltesszük-e a megfelelő kérdéseket. Nagyon sokan nem jutnak el ideig. Arra bátorítjuk ügyfeleinket, hogy beszéljék meg Takarékjukkal az elképzeléseiket! A Takaréknál Agrár Központ szívesen segít ebben, számára ez mindennapi gyakorlat. Lehet, hogy elég néhány biztató szó, piaci előrejelzés, de a tevékenység fejlesztésének teljes áttekintése, a jövőkép közös kialakítása is hasznos lehet.

Üdvözlettel,
Fórián Zoltán
vezető agrárszakértő
Takarék Agrár Központ

Hazai agrárgazdaság

Tovább csökken az áfa

Újabb élelmiszerek áfáját csökkenti jövő évtől a kormány. Egy átlag négytagú család éves szinten ötvenezer forinttal járhat jobban, ha ugyanannyi élelmiszert vásárol, mint eddig. A költségvetés ugyan valamivel rosszabbul jár, de ez a szakértők szerint csak átmeneti. Amennyi adóról így lemond, azt visszanyerheti azon, hogy az adókulcs csökkentésével visszaélésből is kevesebb lehet.

5 %-os áfa tejre, tojásra, baromfira

Újabb általános forgalmi adó csökkentésekről döntött a kormány a múlt héten. Bejelentették: 5 százalékra csökken a tej, a tojás és a baromfitermékek áfája. 2017 az áfacsökkentés éve lesz: 18 százalékra csökken az éttermi szolgáltatások áfája, amit 2018-ban következő lépcsőként szintén 5 százalékosra terveznek csökkenteni. Ugyancsak 18 százalékos lesz 27 helyett az internet szolgáltatások áfája. Az alapvető élelmiszerek esetében ez az adócsökkentés összességében 100 milliárd forintot jelent, ennyivel kell a fogyasztóknak kevesebbet fizetniük, és ennyivel lesz kevesebb az állam bevétele. (Forrás: vg.hu, részlet)

Takarék Agrár Központ kommentár

Az ötvenezer forint akkor lehet igaz, ha csökken ezen élelmiszerek ára. Márpedig a fogyasztói árat egy egész sor tényező alakítja, nem csak a forgalmi adó mértéke. Az élelmiszer terméklánc legerősebb tagja a kereskedelem, így legnagyobb befolyása is neki van az árakra mind a beszerzés, mind az értékesítés oldalán. Rajta múlik, hogy milyen mértékben és milyen távon élvezi a fogyasztó az áfacsökkentés hatását.

A kereskedelemnek a visszaélések visszaszorításának oldalán is fontos szerepe lehet. Itt azonban az áfacsökkentés csak egy eszköz lehet a sok olyan között, amelyek összehangoltan szorítják ki a piaci visszaélőket. Önmagában az áfacsökkentés nem a siker záloga, de fontos eszköze. Ehhez - többek között - a közúti árufuvarozás ellenőrzése, a lebuktatott áfacsalók példás büntetése, az egész EU-ra kiterjedő áfa-szabályozás átalakítása is szükséges.

**Az öntözés
kiemelten fontos
fejlesztési terület**

Ingyenes lehet az öntözővíz - változás jön

Ne csak egy alapszolgáltatás, hanem a teljes felhasznált öntözővíz legyen ingyenes a mezőgazdasági termelőknek - ezt javasolja a parlamentnek Font Sándor, fideszes országgyűlési képviselő. A vízgazdálkodási törvény terítéken lévő módosításában a kormány azt javasolja, hogy ne kelljen vízkészlet járulékot fizetni a mezőgazdasági üzemeknek az öntözéshez felhasznált évi 50 ezer, valamint a halastó vagy a rizsföld feltöltéséhez felhasznált évi 150 ezer köbméter víz után. Font - aki a Fidesz egyik agrárpolitikusa - teljesen ingyenessé tenné a vízhasználatot.

Jelenleg - minden megkülönböztetés nélkül - 10 ezer köbméterig nem kell járulékot fizetni. A vízfelhasználási engedélyben meghatározott mennyiség után a járulék jelenleg 4,50 forint köbméterenként - az említett 10 ezer köbméter felhasználás felett - a 10 százaléknál több túllépés után viszont már köbméterenként 9 forint a járulék.

A módosító javaslat indoklásában kifejti a képviselő, hogy az öntözési területben Magyarország az EU sereghajtói közé tartozik. A teljes mezőgazdasági terület 1,5 százalékát - 130 ezer hektárt - öntöznek a gazdálkodók jelenleg. A kormány által javasolt ingyenes mennyiség pedig mindössze 30-40 hektár öntözésére elegendő.

Az Országos Vízügyi Főigazgatóság - a Magyar Agrárgazdasági Kamarával együttműködésben - 2014-ben felmérte, hogy a gazdálkodók miképpen látják az öntözött területek bővítését. Először is kifogásolták, hogy az ehhez szükséges engedélyek megszerzése bonyolult folyamat, továbbá anyagi nehézségekre is hivatkoztak. Ennek ellenére 48 százalékuk bővítené az öntözött területét. Ez a szándék esne vissza, ha továbbra is járulékot kellene fizetni az öntözővízért - érvel Font Sándor.

A törvényjavaslatban továbbra is szerepel, hogy a mezőgazdasági - és nem a kerti - öntözésre fúrt kutakat 2018 végéig be kell jelenteni. (Forrás: MTI)

Takarék Agrár Központ kommentár

Az öntözés a mezőgazdaság és az egész élelmiszerlánc fejlesztésének egyik sarkalatos pontja. Azok a küzdelmek, amelyek az EU-val e témában folytak és folynak azt jelzik, hogy ez általános felismerés. A fenti cikkben foglaltakat az alábbi három gondolattal egészítjük ki. Ezek elé kívánczik, hogy 2014-ben a – a KSH adatai alapján – a potenciális 223 ezer hektárból 99 ezren öntöztek hazánkban, az igények pedig ezt jelentősen meghaladóak.

- A kormány márciusban benyújtotta az Európai Uniónak Magyarország felülvizsgált vízgyűjtő-gazdálkodási tervét, amely a folyó pénzügyi-kifizetési ciklusban meghatározza az öntözési lehetőségeket és az öntözésfejlesztési támogatásokat.
- A hatékony öntözés szántóföldön 50 hektár felett képzelhető el. (Ami földtulajdont, vagy tartós bérletet is igényel.) 10 hektár alatt leginkább csak a zöldség-gyümölcstermelésben lehetséges gazdaságos vízellátásban gondolkodni (persze a közüzemi infrastruktúra meglétét feltételezve).
- Hazánkban 1078 felszíni, és 185 felszín alatti víztest (FAV) különíthető el. Az ivóvíz célú vízkivételek közel 95 százaléka FAV-ból származik. A felszín alatti vizek minősítése mennyiségi és kémiai (vízminőségi) állapotot felmérő tesztekkel történik, a gyenge állapotot kiváltó terhelések azonosításának és a megfelelő intézkedések meghatározásának céljából. A 185 FAV mennyiségi állapotának minősítésére végzett tesztek alapján 37 állapota gyenge, 20 darab víztest a „jó, de gyenge kockázatú” minősítést kapta.

A Növekedési Hitelprogram a mezőgazdaság motorja

A Magyar Nemzeti Bank (MNB) Növekedési Hitelprogramja (NHP) a magyar mezőgazdaság növekedésének motorja, a mezőgazdaság részesedése az NHP második szakaszában a kezdeti 14 százalékról 28 százalékra nőtt - írta az Atradius hitelbiztosító legfrissebb piacelemzésében.

Egyre hitelképesebb a mezőgazdaság

A hitelbiztosító finanszírozási szempontból vizsgálta az agráriumot, és megállapította, hogy 2009 óta kizárólag a mezőgazdasági hitelállomány nőtt, a gazdaság más szektorainak finanszírozása stagnált vagy romlott. A programban eddig 650 agrárvállalkozás 65 milliárd forint értékű fejlesztést valósíthatott meg, amihez 30 milliárd forint fejlesztési hitelt használtak fel. A hitelbiztosító elemzése szerint a mezőgazdasági cégek összes kötelezettségállománya jóval meghaladja az 1000 milliárd forintot, amelyből a bankok az integrátorokon, lízing- és faktorcégeken illetve szállítókon keresztül 61 százalékban finanszírozzák a mezőgazdasági cégeket. Az integrátori hitelek egy része a szállítók körébe sorolható, így az összes szállítói finanszírozás 26 százalékot tesz ki. A hitelbiztosító éppen ebben a beszállítói szegmensben képes átvállalni a halasztott fizetés kockázatát a biztosított ügyfelektől, és ez a szolgáltatás a mezőgazdaságban ma már elterjedtnek

számít. A mezőgazdaság a legfrissebb adatok szerint 3,7 százalékkal járult hozzá a magyar GDP-hez, így a súlyához képest nagy arányban részesült a Növekedési Hitelprogramból. Az igazgató úgy vélte, hogy ugyanakkor a magyar agrárium az egyik legkockázatmentesebb ágazat, ahol kedvezőek a hitelkockázati mutatók, és ennek megfelelően olcsók a refinanszírozási források. Az elemzés szerint az agrárium a bruttó hozzáadott értékből 4,4 százalékot adott, a beruházásokban 6,1, százalék, a foglalkoztatásban pedig 4,6 százalék volt az aránya. A kihelyezett források legnagyobb része új hitel, és ezen belül is sok a beruházási hitel, a második fázisban ez 62 százalék. A tanulmány kiemeli, hogy 2016-tól a forgóeszköz-hitel megszűnt, mert az MNB immár kizárólag beruházási célra teszi elérhetővé a konstrukciót. (Forrás: MTI, részlet)

Takarék Agrár Központ kommentár

Az NHP-t „soha nem feledjük”, nagy nyomot hagyott a mezőgazdaság finanszírozásában. Nem véletlen, hogy a programban kihelyezett hitelek több mint ötöde került ebbe a szektorba. Ennek köszönhető, hogy azokban az években is emelkedni tudott a mezőgazdasági társas vállalkozások hitelállománya, amikor a támogatási rendszerben átmeneti év, és a pályázati forrásokban is szűkösség mutatkozott. Más oldalról pedig az NHP a kondíciók terén is erőteljesen iránymutató, igazodási pont volt. Az MNB hosszú alapkamat-csökkenési ciklusát is az NHP-n keresztül érzékelték a gazdálkodók a leginkább kézzel foghatóan. Egyszóval igen népszerű program volt eddig is. A program iránt a kivezetési szakaszban is komoly érdeklődés van ügyfeink irányából.

A gazdák mindig igen óvatosak. Hiteldöntéseiket jól átgondoltan hozzák meg. Amikor tehát az agrárhitelek állományának növekedéséről van szó, nem elsősorban „jobb kedvről”, hanem a piaci lehetőségek bővüléséről, az ezeknek való megfelelés kényszeréről kell beszélnünk. Bár általában a mezőgazdasági piacokon az árak trendszerű emelkedésére még várni kell, a kereslet mind a belső piacon, mind az exportban érzékelhetően bővül, ami beruházásra ösztönzi a gazdálkodókat. Jól erősíti ezeket a célokat a pályázati rendszer egyre szélesebb kínálata, a napról napra megjelenő újabb pályázati kiírások. Ezek meghatározó mozgatói lesznek a 2016-2017. évi agrárhitelezési piacnak.

A mezőgazdasági ügyfelek a legjobb ügyfeleinknek számítanak. Miközben minden hitelnek vannak kockázatai, az agrárügyfelek az egyik leginkább biztonságos hitelpiacot jelentik. A csődráta alacsony, a jövedelmezőség javul, a támogatások kiszámítható bevételt és fedezetet képeznek. Nem véletlen, hogy a takarékok az e szektorral való kapcsolatuk további erősítésére töreksenek, az ebben meglévő kedvező adottságaink kihasználása stratégiai cél.

A mezőgazdaságot az finanszírozza, aki ért hozzá. A takarékok értik, ismerik a mezőgazdaság gazdálkodási körülményeit. A helyén tudják értékelni az időjárási anomáliákat, illetve a kárenyhítési rendszer ezzel kapcsolatos működését is. Azért hoztuk létre a Takaréék Agrár Központot, saját agrárszakmai műhelyünket, hogy e tudást elmélyítsük, és ügyfeink hasznára fordítsuk. Segítünk például ügyfeleinknek hozzájutni azokhoz az élenjáró technológiákhoz, amelyek alkalmazásával az időjárásnak való kitettség mérsékelhető.

Számunkra minden agrárszektor hitelezési célterület, mert mi a helyén tudjuk értékelni a többi szektor kockázatait, adottságait is. Megint eljutunk a szakértő finanszírozó fogalmához. A takarékok szakértői bankként szolgálják ki az agráriumot, hozzánk nem csak hitelért, hanem agrárszakmai, piaci tanácsokért is jönnek az ügyfelek, sőt, - Magyarországon egyedülálló módon – középtávú előrejelzésekkel is segítjük ügyfeleinket.

A magyar libamáj zászlóshajó az élelmiszer- kivitelben

Pont a franciák segítenek a magyar libamájnak

Több magyar libamájat vásárol várhatóan idén Thaiföld. A magyar értékesítési esélyek a francia madárinfluenza-járvány miatt is javulnak.

Idén várhatóan jelentősen növelhető lesz a magyar libamájexport Thaiföldre - mondta a Külgazdasági és Külügyminisztérium (KKM) az Oroszország által elrendelt embargóból fakadó külgazdasági intézkedésekért felelős miniszteri biztosa.

A magyar libamájat importáló thaiföldi U&V Inter-Trade vállalat vezérigazgatójával tárgyalt Budai Gyula miniszteri biztos Thaiföldön. A múlt évi mintegy 40 tonna magyar libamájjal szemben idén várhatóan több magyar libamájat importálnak.

A jelentős magyar exportnövekedés lehetőségét az adja, hogy a francia libamájra importtilalom van érvényben Thaiföldön a baromfiinfluenza miatt, Magyarországot pedig már levették erről a listáról. A thaiföldi, piacbővítést célzó tárgyalások azért fontosak, mert az orosz embargó miatt Magyarországnak továbbra is szüksége van az alternatív piacokra, a térség pedig alkalmas jó minőségű magyar élelmiszerek elhelyezésére - jegyezte meg Budai Gyula.

Egzotikus gyümölcsök jöhetnek Thaiföldről

A tárgyalásokon szóba került a thaiföldi egzotikus gyümölcsök magyarországi behozatala, továbbá a thaiföldi agrártárca szakmai és tudományos együttműködést is kezdeményezett. Például a szőlészet és a borászat területén szeretnének szorosabb kapcsolatot teremteni a két ország között, a már meglévő kapcsolataik mellett a Corvinus Egyetemen is. Kiemelten érdeklődnek a szárazságtűrő szőlőfajták iránt, amelyeket Thaiföldön szeretnének.

A magyar hízott kacsát és a fehér liba exportlehetőségéről is szó volt a tárgyalásokon. Budai Gyula megállapodott a helyi mezőgazdasági és szövetkezeti minisztérium élelmiszeripari termékek importengedélyezéséért felelős főfelügyelőjével, hogy ez év májusában a thaiföldi karanténhivatal szakértői Magyarországra utaznak, és elvégzik azoknak a magyar cégeknek a vizsgálatát, amelyek Thaiföldre szeretnének magyar kacsát, libát és más termékeket szállítani. E vizsgálat előkészítése már három éve folyik. Amennyiben a magyar cégek megfelelnek a thaiföldi előírásoknak, úgy várhatóan már ez év szeptembere körül megkezdődhetnek a szállítások Magyarországról Thaiföldre. (Forrás: agrarszektor.hu)

Takarék Agrár Központ kommentár

Mivel a legtöbb élelmiszerből az export árualapunk olyan kicsi, hogy az nem jelent világpiaci konkurenciát a nagy szállítóknak, ráadásul számos – e cikkben is említett – termékünk különleges minőséget képvisel, kiviteli lehetőségeink jelentősen tovább bővíthetők. Ebben a piaci ismeretek, igények gyűjtése, feldolgozása, az adminisztratív korlátok leépítése, a kapcsolatok kialakítása, a szervezés képezi a feladatok listáját. A legfontosabb feladat azonban az árualap növelése, amit a piaci igényekre alapuló fejlesztés tud a leginkább generálni.

Hazai agrárgazdaság

Hazai forrásból támogatjuk

3,5 milliárdos támogatás jut a dohányágazatnak

Az FM meghirdette a dohányágazat 2016-ban esedékes átmeneti nemzeti támogatásait (ÁNT) összesen mintegy 3,5 milliárd forint keretösszeggel, amely közel 620 ezer forint/bázisjogosultságot jelent a gazdáknak.

A Földművelésügyi Minisztérium (FM) több dohányágazatot érintő rendeletet is a termelők érdekeinek megfelelően módosított a Magyar Közlöny 49. számában megjelent, az egyes agrártámogatásokat szabályozó miniszteri rendeletek módosításáról szóló rendelettel.

A támogatási rendszer másik részét mintegy 1,5 milliárd forint összegben termeléshez kötött csekély összegű támogatás teszi ki. 2016-ban a dohánytermesztők csekély összegű támogatásának mértéke is növekszik. A dohány szerkezetátalakítási program keretében a 2015. évi termelés után igényelhető csekély összegű támogatás mértéke hektáronként 300 ezer forintról 311 860 forintra emelkedik. A módosítások eredményeképpen a dohánytermelők 2016-ban 900 ezer forintot meghaladó támogatást kapnak hektáronként. A kormány az uniós támogatások 2015. évi megszűnésével a jelentős élőmunka igényű dohánytermelés támogatását tisztán nemzeti forrásból biztosítja.

A dohány szerkezetátalakítási programban résztvevő Virginia, illetve Burley dohányfajtákat termelők természetesen a 2016. évben is igényelhetnek termeléstől elválasztott, történelmi bázis alapú átmeneti nemzeti támogatást (ÁNT). A 2017-ben esedékes támogatás pontos mértékét – hasonlóan a többi ÁNT jogcímhez – az FM a későbbiekben határozza meg. A kormány továbbra is elkötelezett abban, hogy az elsősorban Északkelet-Magyarországon és az Alföldön sokak számára megélhetést biztosító ágazat fennmaradjon. (Forrás: MTI)

Takarék Agrár Központ kommentár

A dohánytermelők egyre nehezebb gazdálkodási körülmények között dolgoznak. Csak néhányat sorolunk ennek elemi közül: (i) A hírek között gyakran jelenik meg, hogy illegális üzemre csapott le a hatóság. (ii) Világszerte, így Magyarországon is, magasak az eladatlan dohánykészletek. (iii) A dohánytermelés Magyarországon mintegy húszezer embert foglalkoztat, főként a termőterület mintegy 80 százalékát adó kelet-magyarországi térségben. (iv) A szerződött területek évről évre csökkennek. A Virginia dohányfajtából 3070 hektárt ültettek a gazdálkodók 2015-ben, szemben az egy évvel korábbi 3211 hektárral. A termés a 2014-es 5928 tonnával szemben 5250 tonna lett tavaly. A Burley fajta ültetvénye 1500 hektárról 1348 hektárra csökkent. A becslések szerint 2015-ben 1940 tonnányi Burley termett a földeken, szemben a 2014-es 2565 tonnával.

Egymilliárd forint értékben trükköztek a sertéshús áfájával

Öt embert vettek őrizetbe a NAV nyomozását követően. A banda monori vágóhídjának tevékenységét is felfüggesztették.

Ez a szektor Achilles-sarka

Egymilliárd forintot meghaladó összegű költségvetési csalás gyanúja miatt öt embert őrizetbe vettek a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) győri pénzügyi nyomozói. A bünszövegség a sertéshús áfájával trükközött, monori vágóhídjuk tevékenységét felfüggesztették – tájékoztatta a NAV Nyugat-dunántúli Bünyügyi Igazgatóságának

sajtóreferense az MTI-t. Fenyvesi Lili közölte: a pénzügyi nyomozók március 23-án a fővárosban és hét megyében, több mint harminc helyszínen tartottak házkutatásokat, lefoglalásokat és tanúkihallgatásokat. Költségvetési csalás miatt hét embert még aznap gyanúsítottként hallgattak ki.

A gyanú szerint a csalás eleinte úgy zajlott, hogy a bűnszövetség az irányítása alatt álló cégláncolat segítségével Szlovákiából, Lengyelországból, Csehországból és Hollandiából nettó áron szerzett be élő sertést. A könyvelésekben azonban ezek már belföldi beszerzésként szerepeltek. Az állatokat magyarországi vágóhidakon feldolgozták és bruttó áron eladták, az értékesítés után fizetendő áfát pedig visszaigényelték.

Amikor az élő sertés után fizetendő áfakulcs öt százalékra csökkent, az elkövetők módszert váltottak: mivel a feldolgozott tőkehús áfája nem csökkent, lepapírozták, mintha a külföldről származó élő sertést az irányításuk alatt lévő egyik cég vette volna meg és dolgozta volna fel egy hazai vágóhídon. Ezáltal a feldolgozott húst már magasabb áfával értékesíthették tovább, szintén az irányításuk alatt álló gazdasági társaságoknak. A láncolatba beiktatott húsfeldolgozó cég az értékesítés után fizetendő adót nem fizette be az államkasszába.

A bűnszövetség monori vágóhídján a NAV mellett a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) munkatársai is ellenőriztek, és áldatlan állapotokat találtak. A higiéniai és munkakörülmények nem voltak megfelelőek, az áruk eredetét pedig nem tudták igazolni. A több mint 4 tonnányi, eredetigazolás nélküli húst a Nébih megsemmisíttette, a vágóhíd tevékenységét pedig felfüggesztette.

Az egymilliárd forintot meghaladó kár megtérülése érdekében a pénzügyi nyomozók bankszámlákat és ingatlanokat zároltak, valamint készpénzt és nagy értékű járműveket foglaltak le. (Forrás: MTI)

Takarék Agrár Központ kommentár

A hírben komoly módszertani ismertető található. Mivel a sertés termékpálya legnagyobb problémája a feketegazdaság, ide kell a legnagyobb erőforrásokat fordítani. A termelői kedv akkor fog elmozdulni a mélypontról, ha a felvásárlási árak kiszámíthatóak lesznek, tudnak hozzájuk alkalmazkodni. Ehhez – a nemzetközi piaci helyzet javulása mellett - az kell, hogy a húsipar reális versenyben működjön, és versenyképessége javuljon. Azok az intézkedések, amelyek a feketegazdaság életterének szűkítését szolgálják a sertésszektorban, már látható, de még nem elégséges eredményt mutatnak. Ehhez az is kellene, hogy maga a szakma is támogassa, elősegítse tisztulását. Jó példát mutatnak a tejeselek, akik látványos lépéseket tesznek az oda nem illő piaci szereplők kiszorítására. A piactisztítás ugyanis nem csak a hatóságok feladata.

A téma aktualitása miatt e hónapban kiemelt téma rovatunk is a sertésszektor helyzetéről ad áttekintést.

Nemzetközi agrárgazdaság

Továbbra is nyomás
alatt az árak

Globálisan óriásira duzzadhatnak a búzakészletek

Az Európai Bizottság prognózisa szintén komor jövőt vetít előre: a 28 uniós tagország búzakészletei várhatóan az idei szezonban nyolc éve nem tapasztalt mértékűre híznak. Összehasonlítva más áruféleségekkel, a mezőgazdasági piacok még mindig nyomottak. Amíg az arany, olaj és a réz, valamint a vasérc árfolyama idén már felfelé indult, a mezőgazdasági terményárak azonban nem követik őket.

A Bloomberg hírügynökség nyolc különböző termény adatait összesítő mezőgazdasági szubindexe meglehetősen bizonytalanságot mutat: néhány napos enyhe emelkedés után egy-két százalékos csökkenés következik, és nem látszik a tartós növekedést mutató trend. Sőt: az index hétéves mélypontra zuhant a múlt héten a világszerte rendkívül erős gabona- és szójatermés hatására.

Míg a befektetők úgy tippeltek, hogy az olaj és a réz világpiaci túlkínálata enyhülésnek indul, addig a mezőgazdasággal kapcsolatban 2006 óta nagyon óvatosak – állapítja meg a Bloomberg. Nem is csoda, hogy olyan cikkek jelennek meg az Egyesült Államokban, amelyek felteszik a kérdést: Érdemes befektetni a mezőgazdaságba? A mezőgazdasági terményekkel kapcsolatban nem várhatunk jó híreket – jelentette ki Benjamin Bodart, az angliai CRM Agri-Commodities szakértője, hozzáfűzve, hogy a kukorica, a búza és még a bab tekintetében is rekord-közeli a finanszírozási hiány. (Forrás: blog.syngenta.hu)

Takarék Agrár Központ kommentár

A Takaré Agrár Központ előrejelzései sem mondanak mást. A nemzetközi piacok nélkül itthon sem lesz kitörés a csökkenő ártrendből. Összefüggésben a piaci nyomás várható további növekedésével, a magyar gazdáknak át kell gondolniuk, meddig ragaszkodnak még a négy nagy kultúra dominanciájához a szántóföldi növénytermesztésben. Ha csak Ukrajna fenyegető és növekvő nyomására gondolunk, ideje lenne megfelelő alternatívák után nézni. A részi igények kielégítésére, speciális fajták beállítására, és elhanyagolt növényfajtákra egyaránt gondolni kell.

A verseny az
kemény dolog

Kirobbant a borháború: kamionokat borogattak ki

Borháború robbant ki Franciaország és Spanyolország között a spanyol borok alacsony ára miatt. Francia gazdák több spanyol kamiont is megtámadtak, és kiborogatták a borosüvegeket. Behívatta a francia nagykövetet a spanyol külügyminisztérium, mert a két ország között borháború robbant ki. A konfliktust az okozza, hogy a francia bortermelők szerint az importborok ára alacsony, és ez már megélhetésüket is veszélyezteti. Az elégedetlenség miatt a francia bortermelők egy dél-franciaországi ellenőrzési pontnál több spanyol kamiont is megtámadtak, és 90 ezer üveg bort kiöntöttek. A spanyol kormány az Európai Bizottságnak is jelzi a történeteket, miközben a francia gazdák további tiltakozásokat helyeznek kilátásba nemcsak a spanyol, hanem az olasz konkurencia ellen is. (Forrás: agrarszektor.hu)

Takarék Agrár Központ kommentár

A francia tejtermelő gazdák nemrég elnöküket dobálták meg marhatrágyával. Emlékezhetünk eperszállítmányok megsemmisítésére is. Radikális megmozdulásaik egyfajta tehetetlenséget tükröznek. Amennyiben ugyanis egy másik tagállamban

olcsóbban lehet előállítani azt a bort, és versenyképes a francia fogyasztó asztalán, akkor bizony fel kell vállalni a versenyt. Ha azonban visszaélés van a háttérben, akkor tényleg erőteljesen kell erre felhívni a figyelmet.

Ha alacsony az ár,
termelj többet?

Az EU tehénállománya a tejválság ellenére is növekedett

A többletet elsősorban az anyatehén-állomány növekedése eredményezte, ami 270 ezer állatot vagy 2,2 százalékot jelent, az állomány így 12,31 millióra nőtt.

Az Európai Unió piacán tapasztalható többlettermelés és az alacsony árak ellenére a tehénállomány az utóbbi időben tovább növekedett. Az Európai Bizottság most nyilvánosságra hozott eredményei szerint 2015 decemberében a 28 tagállamban összesen 35,93 millió tehenet tartottak, ami egy éven belül 332 ezer egyedet vagy 0,9 százalékos növekedést jelent.

A tejtermelő tehénállomány növekedése ugyanakkor inkább átlag alattinak mondható; itt 63 ezer tehénnel vagy 0,3 százalékos növekedéssel számolva az állomány 23,62 millió darabra növekedett. Ha ehhez hozzászámítjuk az egyedenként várható tejhozam növekedést, akkor a következő hónapokban az EU tejtermelése nagyobb mértékben növekedhet, mint ami az állománynövekedés alapján várható.

A közösségben 2012 óta megfigyelhető szarvasmarhaállomány-növekedés összességében is folytatódott. Az EU bizottság szerint 2015 decemberében a tagállamokban 89,11 millió szarvasmarhát tartottak; ez 709 ezer állattal vagy 0,8 százalékkal több, mint egy évvel ezelőtt. A 2011-ben tapasztalt mélypont óta a szarvasmarha állomány négy éven belül 2,06 millió állattal vagy 2,4 százalékkal növekedett. Emellett az aktuális felmérés szerint a magasabb tehénlétszám miatt emelkedett az egy évnél fiatalabb borjak száma, méghozzá 1,7 százalékkal 27,17 millió darabra.

Az Európai Unión belül a szarvasmarha tenyésztők Írországból, Szlovéniában, Hollandiában és Horvátországban növelték 2,9 % - 3,9 % között, átlagon felüli mértékben az állományukat. Hollandiában és Írországból ez a tejelő állományok jelentős, 6,6 százalékos, illetve 9,9 százalékos növekedésének köszönhető 2014 decemberéhez képest. Az előző évi felméréshez képest több szarvasmarhát tartottak a nagyobb termelésű országokban is, Olaszországban, Franciaországban, Spanyolországban és Lengyelországban, a növekedés 0,5 % és 1,8 % közötti volt. Németországban viszont 0,8 százalékkal 12,64 millió egyedre csökkentették a gazdák a szarvasmarha állományukat, míg a tehénállomány 0,3 százalékkal 4,28 millió darabra csökkent. (Forrás: agrotrend.hu)

Takarék Agrár Központ kommentár

Ez a tejpiaci válság nem az első és nem is az utolsó. Rendre ezzel kezdjük tejpiaci előadásainkat. Ezzel azok a tejtermelők is tisztában vannak, akik a mostani súlyos válság ellenére is tovább bővítik termelésüket. A hosszú távú tendencia a világ tejtermékipiacának bővülése. Ez az utóbbi két évben lelassult, de nem ért véget, és várhatóan az előttünk álló években is folytatódni fog. Ebben az évben a világ tejtermelése 1,6, tehénállománya 14 százalékkal fog várhatóan bővülni. Az EU-ban e két szám 0,7 és 0 lesz. Eközben a legfontosabb tejtermékek világpiaci kereslete is elindul felfelé 2016-ban. A teljes tejpor importja 5,6, a soványtejporé 1,2 százalékkal fog várhatóan növekedni.

A TakaréK Agrár Központ előrejelzése szerint az év második felében már felfelé fognak

mozdulni a tejárák, ha nem is ugrásszerűen.

Tudják, merre van az előre

Jelentősen növekedett a biogazdaságok száma

Az Egyesült Államokban az elmúlt évben 12 százalékkal mintegy 21.800-ra emelkedett a tanúsítvánnyal rendelkező ökológiai gazdálkodást folytató üzemek száma.

Az amerikai mezőgazdasági minisztérium (USDA) a „National Organic Program”-ra (NOP) hivatkozva arról is beszámolt, hogy ez volt 2008 óta a legmagasabb növekedési arány. A 2002-ben megkezdett számlálás óta a biogazdaságok száma az Egyesült Államokban közel 300 százalékkal növekedett.

A legutóbbi erős növekedést Tom Vilsack miniszter szerint az állami támogatások okozták. Az ökológiai gazdaságokban helyi szinten megtermelt termékek iránt növekszik a kereslet. Az USDA ezt a piacot 2009 óta összesen több mint 1 milliárd dollár (878 millió euró) befektetésével támogatta, a pénzből 40.000 helyi és regionális élelmiszertermelő vállalat, valamint infrastruktúra projektek részesedtek, emelte ki Vilsack.

Az ágazat becslései szerint 2014-ben legalább 12 milliárd dollár (10,5 milliárd euró) nagyságrendben értékesítettek helyi szinten biogazdálkodással előállított termékeket, szemben a 2008. évi csupán 5 milliárd dolláros (4,4 milliárd euró) eladással, tette hozzá a miniszter. Arra is utalt, hogy a minisztérium az utóbbi években érezhetően megkönnyítette a biogazdaságok számára a tanúsító eljárást. (Forrás: agrotrend.hu)

Takarék Agrár Központ kommentár

Magyarországon a december végi határidőig összesen 18 167 gazdálkodó jelezte, hogy részt szeretne venni az idén induló új AKG-programban, míg az ökológiai gazdálkodást 2232-en választották. Ha pozitívan közelítjük meg e számokat, akkor nem a biogazdálkodók felhígulásáról, hanem az öko-elköteleződés, a piaci kihívásoknak való megfelelési kényszer felismeréséről, stratégiai döntésekről beszélhetünk. Ahogy történik ez az USA-ban is.

Statisztika

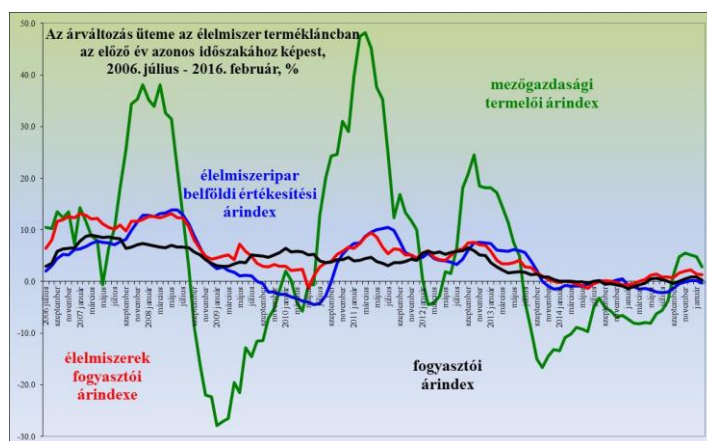
Mezőgazdasági termelői árak, 2016. február

A KSH adatai szerint 2016 első két hónapjában a mezőgazdasági termelői árak 3,4 százalékkal emelkedtek az előző év azonos időszakához képest. A növekedés a növényi termékek árának 8,4 százalékos emelkedésének köszönhető, míg az élő állatok és állati termékek ára 5 százalékkal csökkent.

2016 februárjában a 2015. februárhoz képest:

- A gabonafélék ára 2,3 százalékkal emelkedett, ami elsősorban a kukorica árának 16 százalékos növekedésével magyarázható, miközben a búza ára 15 százalékkal csökkent.
- A gyümölcsök ára 26, a burgonyáé 58 százalékkal a nőtt.
- Az élő állatok termelői árszintje 3,7, az állati termékeké 7,8 százalékkal alacsonyabb lett.

A vágósertés felvásárlási ára 2015. szeptember és december között 15 százalékkal csökkent (369-ről 313 forint/kilogrammmra), majd ez a csökkenés megállt és 2016 februárjában 322 forint volt az ár kilogrammonként.

Forrás: KSH

	mezőgazdasági termelői árindex	élelmiszeripar belső értékesítési árindex	élelmiszerek fogyasztói árindexe	fogyasztói árindex
2007	22.2	8.4	11.5	8.0
2008	-2.7	10.4	10.2	6.1
2009	-9.5	0.5	4.4	4.2
2010	16.8	-1.1	3.2	4.9
2011	19.3	8.0	6.6	3.9
2012	15.4	5.2	5.9	5.7
2013	-7.8	3.9	2.8	1.7
2014	-6.1	-0.4	-0.4	-0.2
2015	0.4	-1.2	0.9	-0.1
2016*	3.4	0.0	1.3	0.6

Forrás: KSH

*az év eddig eltelt időszaka

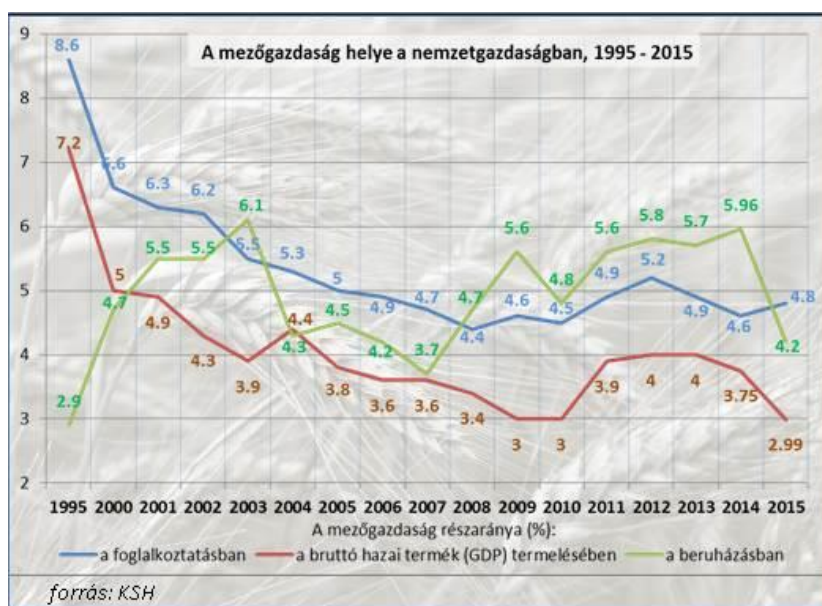
Takarék Agrár Központ előrejelzés

Ha a grafikonra tekintünk, azt látjuk, hogy a mezőgazdasági árindex is egyre kisebb kilengéssel közelít a nullához. A terméklánc felette lévő szereplőinek árai gyakorlatilag már belemerevedtek a vízszintes tengelybe. Ez azt jelenti, hogy alig vár árváltozás az

élelmiszer termékláncban. Ezt persze egy átlag, amelybe azért a burgonya erőteljes árváltozásai, vagy az állatok árának jelentős csökkenése is benne foglaltatik. Ami a terméklánc árának idei változásaival kapcsolatos várakozásainkat illeti, azt is az árváltozások mérséklődő üteme határozza meg.

Beruházások a mezőgazdaságban

Ahogy arra már a mezőgazdasági hitelállomány változásáról szóló hírben és kommentárban is utaltunk, a mezőgazdasági beruházások aránya a nemzetgazdasági beruházásokból jelentősen mérséklődött tavaly.

Takarék Agrár Központ előrejelzés

Ennek oka az, hogy a szektor beruházási hajlandósága erősen függ a támogatásoktól, pályázatoktól, ezek kínálata pedig meglehetősen szűkös volt. Ez egyben azt is jelenti, hogy idén, amikor e téren jelentősen fordult a kocka, a mezőgazdasági beruházások is növekedésnek fognak indulni. Ez – a pályázatokkal kapcsolatos időbeni ütemezéssel összefüggésben – leginkább a második félévben lesz érzékelhető, nagyobb sebességre pedig 2017-ben fog kapcsolni. Közép-hosszú távon arra számítunk, hogy – a visszatérítendő pályázati források szerepének növekedésével, és a kedvező kamatkörnyezettel összefüggésben – a mezőgazdasági beruházások szoros támogatásfüggése lassan enyhülni fog, és inkább a piaci lehetőségekkel, kihívásokkal mutat majd erősebb kapcsolatot.

Megugrott tavaly a szarvasmarha kivitel

Minden marhatartó emlékszik még a 2009 és 2011 közötti időszakra, amikor élőmarha kivitelünk bővülése a szektorban jelentősen növelte a termelők kedvét. Ennek a konjunktúrának egy piaci kitiltás vetett véget. Azóta a termelők várják a jobb időket, amelyek tavaly vissza is tértek. Bár időközben állategészségügyi problémákat is le kellett küzdenünk, úgy tűnik egy nehéz időszak véget ért a marhahizlalásban. Ezt leginkább a török vevők visszatérének köszönhetjük. Csaknem megtízszereződő török eladásaink miatt a teljes éves kivitel is több mint 50 százalékkal nőtt értékben, közel 30 százalékkal mennyiségben. Persze nem egyipiacos e termékünk. Fontos vevőnk még Ausztria, Oroszország, Libanon, Izrael, Horvátország, Görögország is.

Élőmarha kiviteli partnereink az elmúlt két évben

	Export-árbevétel , 2014 (ezer EUR)	Exportmennyiség, 2014 (tonna)	Export-árbevétel , 2015 (ezer EUR)	Exportmennyiség, 2015 (tonna)
Törökország	4630	1229	42 229	12 102
Oroszország	8786	1860	21 529	4891
Ausztria	13 236	6035	16 018	6704
Libanon	14 371	7561	7046	3524
Izrael	1460	678	5834	2367
Horvátország	6168	2840	5315	2415
Görögország	6955	2621	4092	1403
Üzbegisztán	1156	268	3749	852
Fehéroroszország	110	12	3502	695
Románia	3223	1396	2469	992
Szlovákia	1148	486	1791	812
Németország	662	307	1686	783
Azerbajdzsán	5449	1514	1625	577
Olaszország	5506	2719	1526	679
Egyiptom	0	0	1500	791
Szlovénia	1146	503	1035	468
összesen	82 421	33 267	126 637	42 791

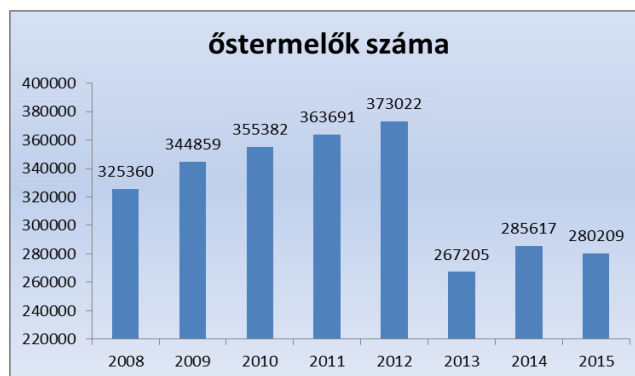
Forrás: KSH

Takarék Agrár Központ előrejelzés

Az oroszok tenyészállat-igénye is nagyon lényeges, és ami még fontosabb, tartós eleme a marhaexportunknak. A táblázat adatai a kivitel koncentráltóságát is mutatják. Emiatt nagyon fontos, hogy többé ne forduljanak elő a török kitiltást előidéző problémák. Ha sikerül újra megvetnünk lábunkat Törökországban, és kitart mellettünk a többi fontos vevőnk is, akkor a marhatartók jövőképe pozitív marad.

Tovább csökken az őstermelők száma

A KSH adatai szerint 2015-ben 5408-cal, közel 2 százalékkal csökkent az őstermelők száma.

Forrás: KSH

Takarék Agrár Központ előrejelzés

Mivel az őstermelők többsége a Takarékoknál bankol, számunkra nagyon fontos ezen adózási kategória alá tartozó termelők életterének, gazdálkodási körülményeinek alakulása. Ennél fogva, számuk csökkenése számunkra pozitív folyamat, hiszen a nem oda valók kiesésével állt elő. Mivel ebben az évben is komoly lépések történtek a legális őstermelők helyzetének javítására, 2016-ban is számuk csökkenésére számítnak. Méghozzá a tavalyit meghaladó mértékben.

Január elsején lépett ugyanis hatályba a mezőgazdasági őstermelői igazolványokra vonatkozó új jogszabály, amely megteremtette az elektronikus eljárás, és a jelenlegi papír alapú igazolványok helyett a kártya alapú igazolvány bevezetésének feltételeit.

Az eddigi papír alapú, kézzel kitöltendő kérelmet az őstermelők által közölt adatok alapján automatikusan létrehozott nyomtatvány váltja fel. A NAK a szükséges feltételek megléte esetén ideiglenes igazolványt állított ki a március 20-ig tartó határidőig jelentkezők részére, amely kezdetben 2016. július 31-ig, azt követően a kiállításától számított 60 napig igazolja az őstermelői jogviszonyt. Ezen időszak alatt készül el a három helyett immár öt évig hatályos kártya alapú igazolvány, amelyet postai úton vagy az igénylés helyén vehetnek át a kérelmezők. A papír alapú igazolványok 2016. december 31-én hatályukat veszítik.

Az őstermelői igazolványokkal kapcsolatos ügyintézés a jövőben is a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara falugazdászainál kezdeményezhető, az igazolvány kiállítása és érvényesítése továbbra is díjmentes lesz.

A kamara szerint a rendelet bevezetésével csökkennek az őstermelők hosszú távú adminisztrációs terhei, az ellenőrzési jogkörök kibővítésének pedig gazdaságfehérítő hatása is van.

Statisztika

Öt százalékkal csökkent a hazai élelmiszerboltok száma egy év alatt

**Csak a déli megyékből közel ötszáz üzlet tűnt el
Változnak a vásárlási szokások, és jobban számít a kényelem**

**A kicsik száma
csökken**

Összesen 16 869 általános élelmiszerüzlet működött Magyarországon idén év elején; 5 százalékkal kevesebb, mint egy évvel korábban. Szám szerint 860 bolt tűnt el a kiskereskedelmi hálózathoz. Főleg a hagyományos, 200 négyzetméteres és kisebb üzletek száma csökkent, különösen nagy arányban a déli megyékből. Többek között ezt állapítja meg a Nielsen felmérése az élelmiszer-kiskereskedelemről.

Bolttípusok szerint 7 százalékkal lett kevesebb az 51-200 négyzetméteres, 4-gyel pedig az 50 négyzetméteres és kisebb csatorna egységeiből, egyik évről a másikra.

„Ezzel egy időben az 51-200 négyzetméteres boltok forgalmukat mégis 7 százalékkal tudták növelni, szemben a teljes élelmiszer-kiskereskedelem 4 százalékos átlagával” – tájékoztat Szűcs-Villányi Ágnes, a Nielsen osztályvezetője. – „Változnak a vásárlási szokások, és jobban számít a kényelem. Amikor a fogyasztók boltot választanak, egy részük számára előtérbe kerültek a lakóhely közeli boltok. Könnyen meg lehet őket közelíteni, és akik a korábbiaknál valamivel gyakrabban mennek vásárolni, napi igényeiket sok esetben ott is kényelmesen ki tudják elégíteni. Ez már nem érvényes az 50 négyzetméteres és kisebb üzletekre, amelyek forgalmának súlya tovább csökkent”.

Regionálisan úgy különböznek a teljes bolthálózat változásának trendjei, hogy a délkeleti megyék által alkotott régióban 9, délnyugaton 8 százalékkal kevesebb élelmiszerüzletet regisztráltak egyik évről a másikra. Északnyugaton pedig az átlagos mínusz 5 százalékos. Viszont átlag alatt, 3 illetve 2 százalékkal kevesebb élelmiszerüzlet működik a Budapestet és Pest megyét magában foglaló Centrumban, valamint északkeleten.

Bolthálózatunk viszonylag elaprózott. Nálunk 10 ezer lakosra tizenhét élelmiszerbolt jut, de például Ausztriában hét, Németországban pedig öt. Csehországban viszont a 10 ezer lakosra jutó üzletek száma tizennégy, Szlovákiában huszonöt, sőt Lengyelországban huszonnyolc.

Magyarországon az általános élelmiszerüzletek száma, az eladótér négyzetméterben mért nagysága szerinti csoportosításban, adott év január elsején.

Üzlet típus	2001	2014	2015	2016
Élelmiszer 2500+	24	171	171	166
Élelmiszer 401-2500	657	1 042	1 092	1 080
Élelmiszer 201-400	919	830	835	839
Élelmiszer 51-200	5 777	6 426	5 908	5 480
Élelmiszer 0-50	17 859	10 210	9 723	9 304
Összesen	25 236	18 679	17 729	16 869

Megjegyzés: A 401-2500 négyzetméteres csatorna főleg szupermarketeket és diszkontokat foglal magában.

Forrás: Nielsen

Szabályozási, pályázati információ

Változik a földhitelek tőketörlesztése!

Rugalmasabb lett

Módosított a Magyar Fejlesztési Bank (MFB) a földvásárlási hitelprogram tőketörlesztési feltételein, ezáltal lehetőség nyílt arra, hogy a hitelfelvevők a mezőgazdasági termelés éves ciklusához igazíthassák a törlesztés gyakoriságát és időpontját.

A bank tájékoztatásában felhívta a figyelmet, hogy a Földet a gazdáknak! programhoz kapcsolódó MFB-NHP Földvásárlási Hitelprogram tőketörlesztést előíró szabályainak módosításával a hitelt felvevő földművelők választhatják meg a tőketörlesztés gyakoriságát. A negyedéves törlesztési periódusok helyett választhatnak éves tőketörlesztést is, ez esetben azt is meghatározhatják, hogy melyik negyedévhez tartozó fordulónapot választják a tőketörlesztés időpontjának.

A módosításra azért van szükség, mert a mezőgazdasági termelés éves ciklusai eltérőek az egyes ágazatokban, a gazdák pedig különböző időszakban jutnak bevételhez. Így az MFB döntése alapján a földvásárlási hitelprogram feltételei igazodnak a gazdák igényeihez, megkönnyítve, illetve tervezhetőbbé téve a gazdálkodást - közölték.

A kamattörlesztés változatlanul naptári negyedévenként esedékes.

Az MFB a döntés megkönnyítésére hitel-kalkulátort tett közzé honlapján, amelynek segítségével a tőke- és kamattörlesztések könnyen kiszámíthatók.

A közlemény szerint az MFB és a hitelprogram közvetítői feladatait ellátó Budapest Bank azon dolgozik, hogy a gazdák minél előbb hozzájussanak a földvásárláshoz szükséges összeghez. A Budapest Bank ennek érdekében még a konkrét hitelkérelem benyújtását megelőzően hitelígérvényeket bocsátott ki az árverések előtt, illetve - nem megvárva a Nemzeti Földalappal (NFA) kötött szerződések hatályba lépését - a konkrét hiteligények elbírálását is gyorsított eljárásban kezdte meg.

A Budapest Bank adatai szerint a hiteligénylések száma folyamatosan emelkedik. A befogadott hitelkérelmek száma meghaladja az ezret, összegük 22 milliárd forint fölött van, a jóváhagyott hitelkérelmek száma pedig megközelítette a 800-at, összegük csaknem 14,5 milliárd forint. (Forrás: MTI)

Június elejéig adja el a kormány, amit még lehet

Jön a harmadik kör

Június 3-ig kívánja lebonyolítani az állami földértékesítések harmadik szakaszát a kormány. Lázár János Miniszterelnökséget vezető miniszter korábbi bejelentése szerint több földeladás nem lesz.

A kormány most megjelent határozata szerint a feltételek nem változtak az előző két földértékesítési szakaszhoz képest. Az állami területeket a helyben kialakult piaci ár felett kell eladni. Nem értékesítik az erdőket és a természetvédelmi területeket.

A kormányhatározat szerint az újabb állami földeket június 3-ig kell értékesíteni. Lázár János a közelmúltban azt jelentette be, hogy az eladások májusban kezdődhetnek meg. Ez lesz az utolsó állami földértékesítési akció – közölte korábban a miniszter. (Forrás: agrarszektor.hu)

A Vidékfejlesztési Program lapzártáig (2016. 04. 26.) megjelent pályázatait

- VP-2-4.1.3.1.-16 Kertészet korszerűsítése- üveg- és fóliaházak létesítése, energiahatékonyságának növelése geotermikus energia felhasználásának lehetőségével
- VP-2-4.1.3.2.-16 Kertészet korszerűsítése - ültetvénytelepítés támogatására öntözés kialakításának lehetőségével
- VP2-4.1.3.3-16 Gyógynövénytermesztés
- VP2-4.1.3.4-16 Gombaházak - hűtőházak létrehozására, meglévő gombaházak - hűtőházak korszerűsítése
- VP2-6.3.1-16 Mezőgazdasági kisüzemek fejlesztése
- VP-3-4.2.1-15 Mezőgazdasági termékek értéknövelése és erőforrás- hatékonyságának elősegítése a feldolgozásban
- VP3-17.1.1-16 - Mezőgazdasági biztosítás díjához nyújtott támogatás
- VP-4-10.1.1-15 - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés
- VP-4-10.2.1.-15 - A védett őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának in situ megőrzése
- VP-4-10.2.2.-15 - Ritka és veszélyeztetett növényfajták genetikai erőforrásainak és mikroorganizmusok ex situ megőrzése
- VP-4-11.1.-11.2.-15 - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása
- VP4-12.1.1-16 - Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések
- VP4-12.2.1-16 - Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések
- VP4-13.2.1.-16 - Kompenzációs kifizetések természeti hátránnyal érintett területeken
- VP-5-4.1.1.6-15 - Az állattenyésztési ágazat fejlesztése - trágyatárolók építése
- VP5-8.4.1.-16 Az erdőgazdálkodási potenciálban okozott erdőkárok helyreállítása
- VP-6-7.4.1.1-16 - Településképet meghatározó épületek külső rekonstrukciója, többfunkciós közösségi tér létrehozása, fejlesztése, energetikai korszerűsítés
- VP6-7.2.1.2-16 - Egyedi szennyvízkezelés
- VP-19.1-15 - Helyi Fejlesztési Stratégiák elkészítésének támogatása
- VP2-4.1.1.1-16 Állattartó telepek korszerűsítése
- VP2-4.1.1.2-16 Baromfitartó telepek korszerűsítése
- VP2-4.1.1.3-16 Szarvasmarhatartó telepek korszerűsítése
- VP2-4.1.1.4-16 Juh- és kecsketartó telepek korszerűsítése
- VP2-4.1.1.5-16 Sertéstartó telepek korszerűsítése
- VP-5-8.6.2-16 Erdei termelési potenciál mobilizálását szolgáló tevékenységek**
- VP3-14.1.1.-16 A tejágazat szerkezetátalakítását kísérő állatjóléti támogatás**

www.palyazat.gov.hu

Kiemelt téma

Sertéspiaci áttekintés

Válságágazat

A magyarországi sertésszektor – elsősorban erős nemzetközi árfüggése, másodsorban a belföldi piac tisztulásának lassúsága miatt (a kisebb jelentőségű okok nagy száma miatt a további felsorolást mellőzzük) – továbbra is válságban van. Miközben számos beavatkozás történt a szektor helyzetének stratégia-alapú rendbetételére¹, a jövőkép még nem tiszta. Ebben az évben már nem számítunk a takarmányárak és a sertésárak közötti különbség, a hizlalás mozgásterének további szűkülésére. Ez azt jelenti, hogy azok a sertéstartók, akik hatékonyságban már eljutottak oda, hogy a jelenlegi árszintek mellett is tudnak jövedelmezőséget felmutatni, várhatóan nem fognak további pozíció-romlást elszenvedni.

A fenti kép fontos része, hogy a hazai sertésstratégia egyre több eleme kezd működni. Ilyen például, (i) hogy – a terméklánc korábbi tagjai után - 2016. január elsejével a sertés tökehús áfája is 27-ről 5 százalékra csökkent. Ez - a kalkulációk szerint - a magyar költségvetés számára 25 milliárd forint kiesést jelent rövidtávon, de középtávon megtérül. (ii) A nemzeti támogatások növelése az alábbi adatok szerint történik:

Sertés hízó állatjóléti támogatás

2010. évi keretösszeg:	6,0 Mrd Ft
2015. évi keretösszeg:	8,5 Mrd Ft
2016. évi keretösszeg:	9,1 Mrd Ft

Tenyézkoca állatjóléti támogatás

2015. évi keretösszeg:	8,6 Mrd Ft
2016. évi keretösszeg:	10,3 Mrd Ft

A sertéságazat helyzetét javító stratégiai intézkedések támogatása

2015. évi keretösszeg:	1,4 Mrd Ft
2016. évi keretösszeg:	1,1 Mrd Ft

Állatbetegségek megelőzésének és leküzdésének támogatása

2010. évi keretösszeg:	4,5 Mrd Ft (1,5 Mrd Ft a baromfi, 3,0 Mrd Ft az egyéb ágazat részére)
2015. évi keretösszeg:	8,9 Mrd Ft (2,5 Mrd Ft a baromfi, 6,4 Mrd Ft az egyéb ágazat részére)
2016. évi keretösszeg:	8,5 Mrd Ft (2,5 Mrd Ft a baromfi, 6,0 Mrd Ft az egyéb ágazat részére)

Állati hulla elszállításának és ártalmatlanításának támogatása

2010. évi keretösszeg:	1,0 Mrd Ft
2015. évi keretösszeg:	3,6 Mrd Ft
2016. évi keretösszeg:	3,6 Mrd Ft

¹2012. augusztus 30: kormánydöntés a sertésszektor helyzetének javításáról;

2013. sertés-program kidolgozása;

2014. január 1: élő sertés és félsertés áfa 5%;

2015. március 16: tenyészkoca állatjóléti támogatás meghirdetése;

2015. termelői csoport FM rendelet-módosítás;0

2015. tenyészkoca egyedi nyilvántartási rendszer kialakítása;

2105. szeptember 3: Magyar Sertésenyésztők és Sertéstartók Szövetsége;

2016. január 1: sertés tökehús áfa 5 %; tenyészkoca állatjólét keret 10,3 Mrd Ft;

Tenyésztésszervezés támogatása (állattenyésztési feladatok támogatása)

2010. évi keretösszeg:	750,0 millió Ft
2015. évi keretösszeg:	815,7 millió Ft
2016. évi keretösszeg:	960,0 millió Ft

(iii) A minőségi sertéshús program (KMS²) 2016-os folytatása érdekében a védjegy-tanúsítási rendszer működtetésére idén 150 millió forintot biztosít a szaktárca, marketingcélra pedig 200 millió forintos keretet kívánnak felhasználni. Magyarországon évente 25-28 kilogramm sertéshúst fogyasztanak fejenként, míg például Németországban, Spanyolországban 55-60 kilogrammot.

A sertésállomány továbbra sem növekszik érdemben. A KSH adatai szerint 2015 decemberében 3,124 millió egyedét számlált a sertésállomány. Ez megegyezik a júniussal, de az egy évvel korábbinál 0,4 százalékkal alacsonyabb. A kocaállomány 1,5 százalékkal mérséklődött egy év alatt.

Nemzetközi kitekintés

Világ

Az AKI kiadványában foglaltak szerint, az USA sertéshústermelése várhatóan nem változik jelentősen 2016 második negyedévében a 2015. április és június között előállított mennyiséghez képest. A szakértők a hízósertés termelői árának 1–4 százalékos esésére számítanak a vizsgált összehasonlításban. A belső fogyasztás emelkedésének következtében az egy évvel korábbinál 4 százalékkal kevesebb sertéshúst értékesíthetnek a nemzetközi piacon a jelzett időszakban.

Brazíliában a sertés ára 1 százalékkal volt alacsonyabb 2016 februárjában (5,14 brazil reál/kilogramm hasított súly), mint az előző esztendő azonos hónapjában. A brazil sertés- és baromfitenyésztők szövetségének (ABPA) adatai szerint Brazília sertéshúsexportja 85 százalékkal rekordszintre, 57 ezer tonnára nőtt 2016 márciusában az egy évvel korábbihoz képest. A dél-amerikai ország az első negyedévben 83 százalékkal több sertéshúst értékesített a nemzetközi piacon, mint az előző év azonos időszakában. A brazil sertéshús egyik fő importőre, Oroszország 75 százalékkal több sertéshúst vásárolt Brazíliából az év első három hónapjában. A többi nagy importőr, Hongkong, Szingapúr és Kína is növelte a vásárolt mennyiséget a vizsgált időszakban.

Európai Unió

Az Európai Bizottság adatai szerint az Európai Unió 23,5 százalékkal több sertéshúst (278 ezer tonna) értékesített a nemzetközi piacon 2016 első hónapjában, mint egy évvel korábban. Az export több mint fele Kínába, Japánba és Hongkongba irányult. Kínába az egy évvel korábbinál 78 százalékkal, Japánba 20 százalékkal, Hongkongba pedig 34 százalékkal több uniós sertéshús került januárban. A közösség sertéshúsimportja (2,6 ezer tonna) 19 százalékkal csökkent a vizsgált időszakban, a behozatal 62 százaléka Svájcól származott.

Az Európai Unióban az „E” kereskedelmi osztályba tartozó sertés vágóhídi belépési ára 1,31 euró/kilogramm hasított hideg súly volt 2016 februárjában, miután 4 százalékkal csökkent egy év alatt. A lipcsei árutözsdén a sertés áprilisi határidőre szóló jegyzése csökkent, míg a májusi és a júniusi stagnált 2016 14. hetének végén az egy héttel korábbihoz viszonyítva.

Az Európai Bizottság márciusban megjelent rövid távú előrejelzése szerint az unió

² Ma mintegy 650 vállalkozás rendelkezik védjegy-hasznosítási joggal, köztük telepek, vágóhidak, feldolgozó üzemek, kiskereskedelmi láncok, és vendéglátók is.

sertéshústermelése 23,3 millió tonna lehet 2016-ban, nem változik jelentősen az előző évi mennyiséghez képest. A projekció alapján a sertéshús kibocsátása 2017-ben csaknem 1 százalékkal emelkedhet (23,5 millió tonna). Az Európai Unió 2,14 millió tonna sertéshúst exportálhat idén és 2,24 millió tonnát 2017-ben. A sertéshús importja a 2015. évihez hasonlóan 10 ezer tonna körül várható 2016-ban és 2017-ben egyaránt. A közösség egy főre jutó sertéshús-fogyasztása 32,2 kilogramm lehet idén és hasonlóan alakulhat 2017-ben is.

Magyarország

A KSH adatai szerint Magyarország élősertés-kivitele 34 százalékkal esett 2015-ben az egy évvel korábban külpiacon eladott mennyiséghez viszonyítva. Legfőbb partnereink Románia, Szerbia és Ausztria voltak. A Romániába (–29%), Szerbiába (–63%) és Ausztriába (–10%) szállított mennyiség csökkent. Az előző évihez képest a Szlovákiába (–54%) kivitt élő sertés volumene jelentős mértékben esett, ugyanakkor a Németországba irányuló export több mint a kétszeresére nőtt. Az élősertés-behozatal 13 százalékkal emelkedett a megfigyelt időszakban. A legnagyobb beszállítók Szlovákia, Németország, Hollandia és Csehország voltak. A Szlovákiából vásárolt sertések mennyisége 29 százalékkal, a Csehországból érkezőké 42 százalékkal nőtt. A Németországból származó élő sertések volumene 3 százalékkal emelkedett, míg a Hollandiából származóké 16 százalékkal csökkent.

A nemzetközi piacon értékesített sertéshús mennyisége több mint 4 százalékkal nőtt, míg értéke 2 százalékkal csökkent 2015-ben a 2014. évihez képest. A legtöbb sertéshúst Romániába, Olaszországba és Japánba szállítottuk. Romániába (–12%) mérséklődött a kivitel, Olaszországba nem változott jelentősen, ugyanakkor Japánba 15 százalékkal nőtt. A többi tagországhoz hasonlóan Magyarország is növelte sertéshúskivitelét Kínába, így az ország a negyedik legnagyobb exportpiacunkká vált. A sertéshúsimport volumene 4 százalékkal, értéke 11 százalékkal csökkent. A sertéshús csaknem fele Németországból és Lengyelországból származott. Magyarország élő sertésből nettó importőr, míg sertéshúsból nettó exportőr volt a vizsgált periódusban.

Takarék Agrár Központ kommentár

- A lefelé tartó ártrend rásegített az áfacsökkenés fogyasztói ármérséklő hatásra az érintett sertéshúsoknál;
- Az EU sertéshúspiac a kiegyensúlyozott marad idén és az előttünk álló években is;
- A sertéshús világpiacán az egész ellátási lánc versenyzik. Ez azt jelenti, hogy annak minden elemét kell hatékonyabbá tenni ahhoz, hogy sertésszektorunk fenntartható fejlődési pályára álljon.
- A sertésárak várhatóan nem fognak ebben az évben érdemi növekedést mutatni, de nagyobb esésre sem számítunk már;
- Napjaink alacsony árú spanyol importja is alátámasztja, hogy a feleslegek nyomása kontinentális jelenség.

A kiadványt a Magyar Takarékszövetkezeti Bank Zrt. munkatársai készítették. A benne közölt megállapítások objektív és független magyarázatot tartalmaznak. Az itt közölt információk hiteles forrásból származnak, mindazonáltal az információk valóságának megfelelőségéről, helytállóságáról a Magyar Takarékszövetkezeti Bank Zrt. biztosítékot nem kapott, ezért a dokumentumban leírtak teljességével és pontosságával kapcsolatban sem a dokumentum készítői, sem a Magyar Takarékszövetkezeti Bank Zrt. semmilyen felelősséget, illetve szavatosságot nem vállalnak. A kiadványban közölt előrejelzésekre, becslésekre és véleményekre a piaci viszonyok változása hatással lehet, azok megváltoztathatóak külön figyelmeztetés nélkül. Az elemzésben kialakított vélemények nem tekinthetők befektetési ajánlatnak, vásárlásra vagy eladásra történő felhívásnak.